2ο Συνέδριο ΔiΜΕΕ

14 Μαΐου 2016, Νομική Βιβλιοθήκη- Αίθουσα «Ευρώπη»

Η πρόσφατη νομολογία του ΔΕΕ και πώς επηρεάζει το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας στην Ελλάδα:

Η έννοια της πρωτοτυπίας

Δρ. Θεόδωρος Χίου

Δικηγόρος- IP Law Expert

Ιδρυτής του IPrights.gr

ip rights.gr

Δικηγορικό Γραφείο
Δρ. Θεόδωρου Χίου & Συνεργατών

Ι_Εισαγωγικά

Η πρωτοτυπία ως θεμέλιο του δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας

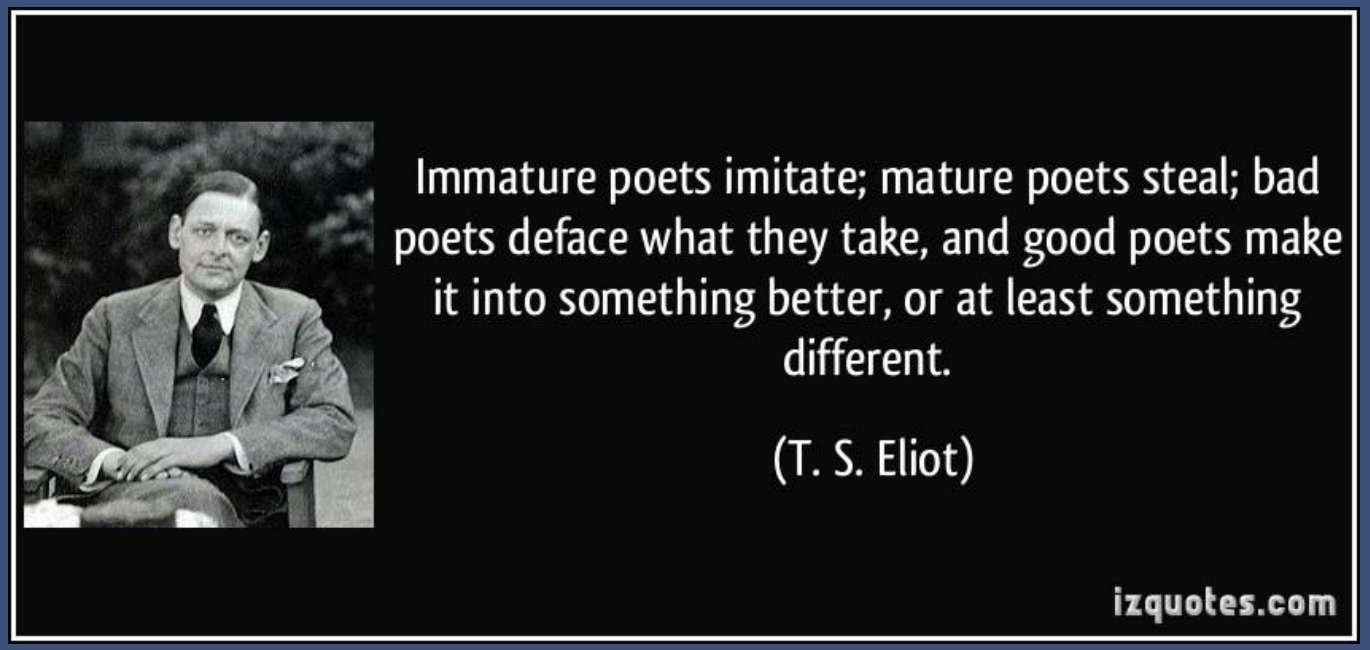

Για το Δίκαιο ΠνΙδ: Κλειδί για απονομή προστασίας (πρβλ. και Σ. Βέρνης αρ. 5 παρ. 2 εδ. α')

≠ αντικείμενο προστασίας → Έργο

- **Acquis ΠνΙδ: 10 Οδηγίες**
- **Κατά βάση αποσπασματική εναρμόνιση ανά είδος έργου ή δικαιώματος**

Το κριτήριο της πρωτοτυπίας στο ενωσιακό δίκαιο:

- Οδηγία 91/25 της 14 Μαΐου 1991 για τη νομική προστασία των **προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών**
- Οδηγία 93/98/ΕΕΚ για τη διάρκεια προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και ορισμένων συγγενικών δικαιωμάτων **[φωτογραφικά έργα]**
- Οδηγία 96/9/ΕΟΚ της 11ης Μαρτίου 1996, σχετικά με τη νομική **προστασία των βάσεων δεδομένων**

Ο ορισμός της πρωτοτυπίας στο ενωσιακό **νομοθετικό** κεκτημένο (3 Οδηγίες)

ένα έργο θεωρείται πρωτότυπο εφόσον είναι:

αποτέλεσμα προσωπικής πνευματικής εργασίας του δημιουργού του»

[the author's own intellectual creation]

αναφορικά με τις φωτογραφίες γίνεται σε Αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας ειδική αναφορά και στην αντανάκλαση της προσωπικότητας του δημιουργού

- **έννοια-πλαίσιο**, η οποία θα εξειδικευτεί από το δικαστή
- αφορά **μόνο τα ρυθμιζόμενα από τις αντίστοιχες Οδηγίες έργα**, δηλαδή λογισμικό, φωτογραφίες και βάσεις δεδομένων
- είναι εξαιρετικά **επιγραμματικός**.

II_Το ενωσιακό νομολογιακό κεκτημένο (8 Αποφάσεις)

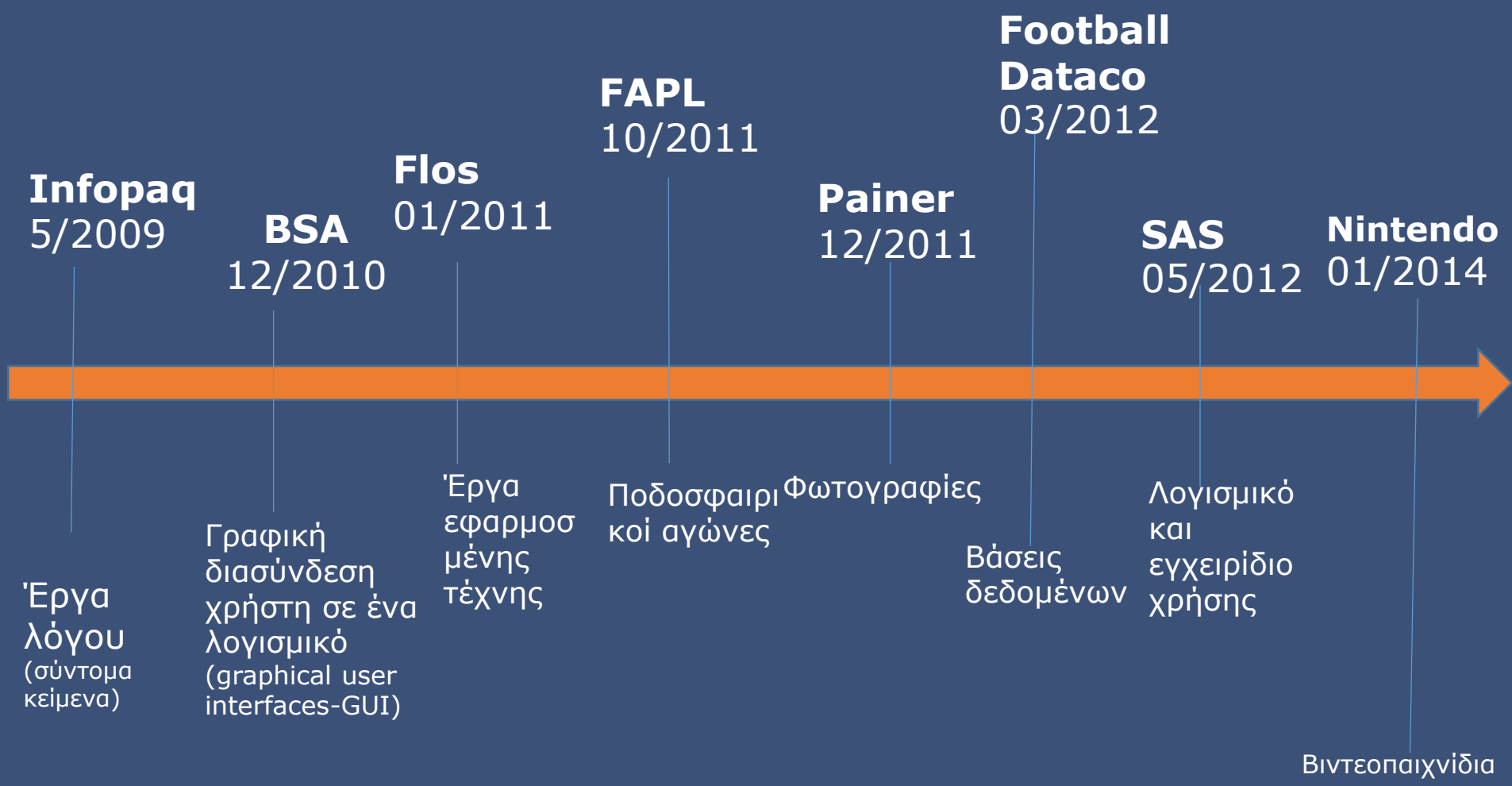

III_Ανάλυση Νομολογίας ΔΕΕ

Infopaq: το «αποτελέσμα προσωπικής πνευματικής εργασίας του δημιουργού» **γενικό κριτήριο** για όλα τα έργα και εκτός του πεδίου εφαρμογής των αντίστοιχων ad hoc Οδηγιών

Επιπλέον στοιχεία από μεταγενέστερες αποφάσεις:

1. Έκφραση δημιουργικού πνεύματος

το «αποτέλεσμα προσωπικής εργασίας του δημιουργού» προϋποθέτει την έκφραση δημιουργικού πνεύματος [creativity] (ή δημιουργικών ικανοτήτων [creative ability] [**Painer para. 89; Football Dataco para 38]**) με πρωτότυπο τρόπο [**infopaq para. 45;; SAS para 67**]

2. Ελεύθερες και δημιουργικές επιλογές /δημιουργική ελευθερία:

- η έκφραση του δημιουργικού πνεύματος πρέπει να στηρίζεται σε επιλογές και διευθετήσεις, που είναι **ελεύθερες και δημιουργικές**

[**FAPL para. 98**, μιλώντας για «δημιουργική ελευθερία»; **Painer para. 89 και 94 in fine; Football Dataco para. 38**]

- ≠ τεχνική λειτουργία ή άλλες τεχνικές ή λειτουργικές δεσμεύσεις
  - [BSA para. 48 και Football Dataco para. 39]

3. Το προσωπικό άγγιγμα του δημιουργού

[Peiner para. 92; Football Dataco para. 38]

Ορισμός πρωτοτυπίας ΔΕΕ [σύνθεση Infopaq 1+2+3]

έκφραση δημιουργικού πνεύματος δια της πραγματοποίησης δημιουργικών και ελεύθερων επιλογών οι οποίες αποτυπώνουν το προσωπικό άγγιγμα του δημιουργού και οδηγούν στην παραγωγή ενός αποτελέσματος προσωπικής εργασίας του δημιουργού.

Εκτίμηση πρωτοτυπίας

- υποκειμενικό κριτήριο
- συγκερασμός αγγλοσαξωνικής και ηπειρωτικής προσέγγισης
- ίδιο για όλα τα έργα, ανεξαρτήτως της έκτασής τους [Infopaq; Nintendo para 22]
- Η πρωτοτυπία **το μοναδικό κριτήριο** για προστασία με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας [Painer, para. 98; έμμεσα Flos, para. 34]
- εξακρίβωση της πλήρωσης του κριτηρίου της πρωτοτυπίας από εθνικό δικαστήριο

IV_Επίδραση Νομολογίας ΔΕΕ

Στο ευρωπαϊκό Δίκαιο:

- ακτιβισμός του δικαστηρίου
- ορθολογική κατασκευή κριτηρίου πρωτυπίας
- Αυτόνομη έννοια του ενωσιακού δικαίου
- Συμβολή στην εναρμόνιση του δικαίου ΠνΙδ στην ΕΕ

IV_Επίδραση Νομολογίας ΔΕΕ

Στην Ελλάδα:

- **Δεσμευτικότητα αποφάσεων**
- **Συμβατότητα Ενωσιακού κριτηρίου με Εθνικό κριτήριο;**
- **Ελληνικό κριτήριο πρωτοτυπίας:**
  - **Η πρωτοτυπία του άρ. 2 παρ.1 Ν. 2121/1993 [κρατούσα άποψη]:** η **«στατιστική μοναδικότητα»** του έργου, δηλαδή η κρίση ότι, κατά λογική πιθανολόγηση, κάτω από παρόμοιες συνθήκες και με τους ίδιους στόχους, κανένας άλλος δημιουργός, δεν θα ήταν σε θέση να δημιουργήσει έργο όμοιο ή **ότι παρουσιάζει μια ατομική ιδιομορφία** ή ένα **ελάχιστο όριο "δημιουργικού ύψους"**, κάποια απόσταση δηλαδή από τα ήδη γνωστά ή αυτονόητα
  - Αρ. 2 παρ. 3 Ν. 2121/1993 [Λογισμικό]: «Ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή θεωρείται πρωτότυπο εφόσον **είναι προσωπικό πνευματικό δημιούργημα του δημιουργού του**.»

- Το ενωσιακό κριτήριο ακολουθεί περισσότερο την υποκειμενική προσέγγιση ενώ το ελληνικό την αντικειμενική.
- Το ενωσιακό κριτήριο είναι **χαμηλότερο** του γενικού προβλεπόμενου από το ελληνικό δίκαιο, ιδίως όσον αφορά τη σε στενή έννοια στατιστική μοναδικότητα.

Αποτέλεσμα: το κριτήριο της στατιστικής μοναδικότητας θα πρέπει να αντικατασταθεί στις μείζονες προτάσεις των δικαστικών αποφάσεων από το χαμηλότερο σε στάθμη ενωσιακό κριτήριο

Στην πράξη:

- ελάχιστο όριο δημιουργικού ύψους ≈ «δημιουργικές επιλογές» ;
- Απουσία ενσωμάτωσης σε ελλ. νομολογία

V_Τελικές σκέψεις

- Σημασία εναρμόνισης έννοιας «πρωτοτυπίας»
- Ανασφάλεια δικαίου από νομολογιακό ακτιβισμό;
- Προτιμότερη η νομοθετική εναρμόνιση:
  - αναμόρφωση της εν πολλοίς ανεπαρκούς Οδηγίας 2001/29
  - δημιουργία ενός ενιαίου ευρωπαϊκού τίτλου

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας!

Theodoros.Chiou@iprights.gr

ip rights.gr

Δικηγορικό Γραφείο
Δρ. Θεόδωρου Χίου & Συνεργατών